

สรุปผลการวิจัยพื้นที่คลองบางขนาก จังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลการสัมภาษณ์ สังเกตและลงพื้นที่กลุ่มตัวอย่างในด้านการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์คลองแสนแสบ บริเวณคลองบางขนาก ตำบลบางขนาก อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา : คลองบางขนากถือเป็นคลองแสนแสบช่วงปลาย โดยเชื่อมต่อกับคลองแสนแสบบริเวณกรุงเทพฯ ชั้นนอก (หัวหมากผ่านคลองสามเสนช่วงปลาย และคลองตัน) เป็นคลองที่เชื่อมระหว่างแม่น้ำเจ้าพระยากับแม่น้ำบางปะกง ปัจจุบันคลองบางขนากยังคงมีความสำคัญกับชุมชนไม่แพ้ในอดีต เพราะนอกจากจะเป็นคลองที่เกี่ยวข้องกับวิถีชุมชนด้านการเกษตรแล้วยังเป็นคลองที่เอื้อต่อการคมนาคมและการค้าขายซึ่งนับวันมีผู้นิยมมากขึ้น จนถือเป็นอีกหนึ่งแห่งของแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของเทศบาลตำบลบางขนาก อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งพบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

ผลการวิจัยในประเด็นที่ค้นพบจากการสัมภาษณ์ สังเกตและลงพื้นที่บริเวณคลองบางขนาก

อ.บางน้ำเปรี้ยว จ.ฉะเชิงเทรา (ชุมชนลำธารทิพย์และชุมชนบางขนาก)

สำหรับพื้นที่ตลาดในชุมชนลำธารทิพย์มีความน่าสนใจต่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ กล่าวคือ สภาพน้ำในลำคลองยังไม่เน่าเสียมากคือน้ำไม่ขุ่นดำเหมือนคลองแถบกรุงเทพฯ ชั้นใน (มีคนหาปลา) แต่มีแนวโน้มว่าจะเป็นน้ำเสียในอนาคตเพราะมีเศษขยะลอยอยู่และมีวัชพืชปกคลุมน้ำเป็นหย่อมๆ หย่อมเล็กบ้างใหญ่บ้าง ซึ่งทำให้เศษขยะที่ถูกทิ้งลงแม่น้ำไม่ลอยตามน้ำแต่ค้างอยู่กับกองวัชพืช รวมถึงยังสังเกตเห็นได้มีการทิ้งขยะบริเวณริมคลองเป็นจำนวนมาก ซึ่งไม่พบว่ามีการทิ้งอย่างเพียงพอและเป็นที่เป็นทาง นอกจากนี้ที่สามารถวิเคราะห์ได้ว่า คลองแสนแสบบริเวณชุมชนลำธารทิพย์มีแนวโน้มน้ำเสียในอนาคต เนื่องจากพบว่าไม่ค่อยมีการผันน้ำเข้ามายังคลอง และคลองย่อยที่ส่งน้ำจากคลองแสนแสบเข้าที่นาของชาวบ้านทำให้น้ำในนาที่ปนเปื้อนสารเคมีจากปุ๋ยเคมีที่ชาวนาใช้ อาจส่งผลให้น้ำในลำคลองมีปริมาณสารเคมีสะสมมากขึ้น รวมถึงจากการสัมภาษณ์และพิจารณาน้ำในคลองส่งน้ำเข้านาพบว่า น้ำมีโอกาสเน่าเสียได้ในอนาคตเพราะโรงสีปล่อยของเสียจากกระบวนการสีข้าวลงสู่แม่น้ำด้วย

ส่วนการใช้สื่อเพื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมนั้นไม่พบว่ามีการประชาสัมพันธ์หรือแผ่นผ้าใดๆ ที่รณรงค์เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่ป้ายที่พบเป็นป้ายโฆษณากิจกรรมทางศาสนาของวัด และพบบางส่วนเป็นป้ายโฆษณาปุ๋ยเคมีเพื่อการเกษตร

บริเวณชุมชนบางขนาก พบว่า ยังดำรงความเป็นธรรมชาติอยู่มาก น้ำในคลองใสสะอาด (สังเกตเห็นปลา) แม้จะมีวัชพืชลอยอยู่จำนวนมากแต่พบว่าไม่มีเศษขยะในน้ำและริมคลองน้อยมาก ชาวบ้านบอกว่าไม่ค่อยทิ้งขยะและมีการขุดลอกผักตบชวาบ้าง รวมถึงมีถังขยะรองรับขยะอย่างเพียงพอและตั้งวางห่างจากริมคลองในระยะที่พอจะไม่ทำให้เศษขยะตกลงสู่คลองได้ บริเวณโดยรอบชุมชนที่สังเกตได้ส่วนใหญ่เป็นทุ่งนาและมีโรงสี โรงงานขนาดใหญ่ตั้งอยู่ท่ามกลางทุ่งนาจำนวนพอสมควร อย่างไรก็ตามการสื่อสารเพื่อสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมนั้นไม่พบป้ายรณรงค์หรือป้ายผังรณรงค์ใดๆ สภาพชุมชนโดยรวมยังไม่พบปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางน้ำหรือกลิ่น จึงยังไม่เห็นว่าเป็นปัญหาต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน